

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.348/2010/3.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Zolnai Dóra ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Rébeli Sz. Tamás ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti lakos ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2010. február hó 24. napján kelt 11.G.40.157/2008/48. számú ítélete ellen az alperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbeezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 167.900,- (Egyszázhatvanhétezer-kilencszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes 2006. júniusában a T... Kft. által gyártott műtrágyát rendelt a forgalmazó felperestől, aki a megrendelt terméket kiszállította, majd leszámlázta összesen 5.958.986,- Ft értékben. Az alperes vételártartozásából 361.215,- Ft-ot teljesített.

Az alperes 2007. szeptember 5. napján 5.597.771,- Ft tartozását írásban elismerte, vállalta, hogy 2007. október 7. napjáig 2.500.000,- Ft-ot, december 30. napjáig pedig a teljes fennmaradó összeget megfizeti a lejáratról számított havi 1 % mértékű késedelmi kamat teljesítése mellett. Vállalt kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes 2007-ben őszi búzát, káposztarepcét és kukoricát termesztett összesen 126,11 hektár területen, amelyre a felperestől vásárolt műtrágyát szórta ki. A talajnedvesség hiánya és a rossz tápanyag-gazdálkodás miatt termés kiesés következett be, az éves hozam az előző évi termésmennyiség 50 %-át sem érte el.

A felperes keresetében 5.597.771,- Ft és ezen összegből 175.490,- Ft után 2006. augusztus 19-től, 2.991.630,- Ft után 2007. február 25-től, míg 2.430.648,- Ft után 2007. július 30. napjától a kifizetésig évi 19 % mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a felek között adásvételi szerződés jött létre, melyet a felperes teljesített, az alperes azonban a vételárát csak részben fizette meg.

Az alperes a követelés jogalapját és a nem teljesített vételár mértékét nem vitatta, az igényelt késedelmi kamat tekintetében azonban arra hivatkozott, hogy a felek között évi 12 % mértékűre jött létre megállapodás. A teljes követelésre beszámítási kifogást terjesztett elő a felperes hibás teljesítésére hivatkozással. Állította, hogy mezőgazdasági területein a termés kiesés oka a felperestől vásárolt műtrágya hibája volt, amely egyrészt oldékonysági, másrészt hatóanyag beltartalmi hiányosságban állt. Érvénytelenségi kifogásként hivatkozott arra, hogy a felperes a szerződés megkötésekor őt megtévesztette, tévedésbe ejtette a műtrágya egyes - a hibás teljesítés körében megjelölt - tulajdonságai tekintetében. Kifogásolta, hogy az eladó az értékesítést megelőzően talajerővizsgálatot nem végzett, ennek hiányában adott technikai utasításokat, amelyek tévesnek bizonyultak.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Álláspontja szerint az alperes kárát az aszályos időjárás és a nem megfelelő talajművelés okozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének túlnyomórészt helyt adott. Az alperest 5.597.771,- Ft vételár és ebből 175.490,- Ft után 2006. augusztus 20. napjától, 2.991.630,- Ft után 2007. február 26. napjától, míg 2.430.648,- Ft után 2007. július 31. napjától a kifizetésig járó évi 12 % mértékű kamat és perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a felek között létrejött adásvételi szerződés alapján az alperes vételártartozása 5.597.771,- Ft.

A felperes hibás teljesítésére történt hivatkozás kapcsán értékelte a perben készült szakértői véleményeket és a meghallgatott tanúk vallomásait. Ennek körében **(szakértő 1. neve)** igazságügyi szakvéleményét vette ítélezése alapjául, amely szerint a felperes által értékesített műtrágyának sem az oldékonysági hibája, sem pedig a tápanyaghiánya nem állapítható meg. Ezzel szemben a perbeli időszakban a termőterületeken a talajnedvesség hiányára és az alperes rossz tápanyaggazdálkodására utaló adatok merültek fel, amelyek együttesen okozhatták termés kiesését.

Az érvénytelenségi kifogást azért utasította el, mert az alperes az eredeti állapot helyreállítása körében kérelmet nem terjesztett elő.

A talajerővizsgálat elvégzése a felperesnek nem volt szerződéses kötelezettsége, így együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét sem szegte meg.

A késedelmi kamat mértéke tekintetében a felek által aláírt „Emlékeztető” tartalmára utalt.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, tartalma szerint annak részbeni megváltoztatása és 50 %-os kármegosztás alkalmazása érdekében.

Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban a meghallgatott tanúk vallomásaival bizonyítottá vált a felperesi hibás teljesítés ténye. Hivatkozott arra, hogy talajvizsgálatot csak 5 évente kell elvégeztetnie, a perrel érintett időszakban azonban ez nem volt esedékes, a felperes által értékesített nagy értékű műtrágyára tekintettel ezt a felperesnek kellett volna megtennie. Perbeli bizonyítási késedelmével összefüggésben - amely miatt nem került sor az ítékezés alapjául vett szakvélemény kiegészítésére - előadta, hogy **(tanú személyneve)** tanú szakértő által igényelt gazdasági naplóját csak késedelmesen tudta beszerezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az alperes - fellebbezésében is fenntartott - ellenkérelmében a felperesi hibás teljesítéssel okozott kára miatt élt a Ptk. 296. § (1) bekezdése szerinti beszámítással.

A Ptk. 305. §-ának (1) bekezdése értelmében olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

Az alperesnek ezért az elsőfokú eljárásban - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján - bizonyítania kellett a műtrágya teljesítéskori hibáját, továbbá azt is, hogy ez a terméskiesésben kétséget kizáróan közrehatott, és ezzel okozati összefüggésben legalább a felperes által igényelt összegű - beszámítható - kára keletkezett.

A beszámítási kifogás a műtrágya hibáját egyrészt annak beltartalmi (tápanyag) értékében, másrészt nem megfelelő oldhatóságában (lebomlásában) jelölte meg. Az állított hibák bizonyítására az elsőfokú bíróság az alperes kérelmére szakértőket vont be.

A műtrágya hatóanyagtartalma, azaz beltartalmi értéke tekintetében **(szakértő 2. neve)** szakértő a 15. sorszámú szakvélemény kiegészítésében tett megállapításait visszavonta, így a perben eljáró szakértők egyező nyilatkozata alapján kimondható, hogy a műtrágya a felperes által közölt - csomagoláson feltüntetett - beltartalmi tulajdonságoknak megfelelt, következésképpen az állított hiba nem nyert bizonyítást.

Az oldékonyság vonatkozásában ugyanakkor eltérő szakértői vélemények születtek. Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy **(szakértő 2. neve)** szakvéleményének e körben tett megállapításaival szemben miért **(szakértő 1. neve)** szakértői véleményét fogadta el. Mérlegelése okszerű, ellentmondásoktól mentes, megfelel a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Ennek eredményeképpen helytállóan állapította meg, hogy a műtrágya oldékonysági fogyatékosága nem bizonyított, annak igazolására a **(szakértő 2. neve)** szakértő által alkalmazott módszerek nem alkalmasak. A műtrágya oldékonyságának vizsgálata ugyanis hosszabb folyamatot igényel, és a növényekkel érintkezve kell az oldékonyságot vizsgálni **((szakértő 1. neve)** szakértő tárgyalási nyilatkozata 40. sz. jegyzőkönyv 2. oldal).

A terméskiesés nem a műtrágya hibájára, hanem más - a szakértői megállapításokban szereplő - ténylegesen felmerült okokra volt visszavezethető: a talajnedvesség hiányára és a rossz tápanyaggazdálkodásra.

Hivatkozott az alperes arra is, hogy a felperes úgy adott a műtrágya felhasználására vonatkozóan technikai utasításokat, hogy az értékesítést megelőzően talajerővizsgálatot nem végzett.

Ez a védekezése tartalmában - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helyesen minősítette - a Ptk. 205. § (3) bekezdésében szabályozott együttműködési, tájékoztatási kötelezettség megsértésére történő utalás. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján annak bizonyítása, hogy a felperesnek fennállt szaktanácsadási kötelezettsége és ezen belül talajerővizsgálatot is kellett volna végeznie, amit elmulasztott, az erre hivatkozó alperest terhelte. Olyan megállapodás azonban nem jött létre a felek között, amelynek alapján a felperest - az alperes rendelkezésére álló terméktájékoztatón túl - szaktanácsadási kötelezettség terhelte. Különösen nem volt kötelezettsége az értékesítés előtt a termőterület tápanyagtartalmára kiterjedő talajvizsgálat. Ennek elvégzése a felek egymás közti jogviszonyában - tekintve, hogy a felperes nem a műtrágya gyártója, csupán forgalmazója volt - a vevő alperes kockázatába tartozott.

Az alperes - a keresettel szembeni védekezésként - a Ptk. 236. § (3) bekezdése szerinti érvénytelenségi kifogást is előterjesztett. Arra hivatkozott, hogy a felperes a szerződéskötéskor megtévesztette, tévedésbe ejtette (Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdés), amikor a műtrágya tulajdonságairól, ezen belül oldékonyságáról, beltartalmáról rosszul tájékoztatta. Kifogása tehát tartalmában egyezett az általa a hibás teljesítés körében hivatkozottakkal.

Az elsőfokú bíróság a megtámadási kifogást érdemben nem vizsgálta, azt arra hivatkozással utasította el, hogy az eredeti állapot helyreállítása iránti igényt ezzel összefüggésben az alperes nem terjesztett elő. Ez az álláspontja azonban a kifogás jogi természetét illetően téves.

A Ptk. 236. § (3) bekezdése alapján előterjesztett kifogás célja nem az eredeti állapot helyreállítása, csupán a keresettel szemben való védekezést - a kereset elutasítását - szolgálja, így hatása is a kereseti követeléshez igazodik (BH 2003.412. számú eseti döntés). Az alperesnek tehát nem kellett (és nem is lehetett) a szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállítása iránti igényt előterjesztenie, kifogása a kereset elutasítását célozta, ennek érdekében került előterjesztésre, melynek következtében érdemi vizsgálata nem lett volna mellőzhető. Megállapítható azonban, hogy - mivel tartalmát tekintve e védekezése azonos a hibás teljesítés körében hivatkozottakkal - az ott kifejtettek szerint a kifogás alaptalan, a szerződés ennek következtében érvényes, a kereset elutasításának ilyen alapon sincs helye.

Az elsőfokú bíróság - az ítéletábra álláspontja szerint - a fellebbezésben részletezett eljárási szabálysértéseket nem követte el. Az alperes az általa kért póthatáridőben (42., 46. sz. beadványok) sem terjesztette elő bizonyítékait.

Megjegyzendő, hogy **(tanú személyneve)** gazdálkodási naplójának csatolása a szakvélemény további kiegészítéséhez egyébként sem lett volna elegendő, a szakértő ehhez több szomszéd időszakos termelési adatait tartotta szükségesnek, amellyel az elsőfokú bíróság egyező tartalmú felhívást adott ki (40. sz. jegyzőkönyv 6. oldal).

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett részét nem érintve - kisebb részt eltérő jogi indokolás mellett a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségeinek megfizetésére, amelyet az ítéltábla a jogi képviselő által kifejtett munkamennyiséggel arányosan, a pertárgyérték figyelembevételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján határozott meg.

A másodfokú eljárásra személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült alperest - pervesztességére tekintettel - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) bekezdése alapján kötelezte a fellebbezési értékhez igazodó, előzetesen le nem rótt 167.900,- Ft összegű fellebbezési eljárási illeték megfizetésére - külön felhívásra - az államnak.

Szeged, 2010. szeptember hó 17. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró